

[Bjørn Elmquist]

vores tilslutning. Dette skyldes ikke hos os en modstand mod de sanktioner, som er vedtaget og gennemført, men en vurdering af, hvor man må sætte ind for at komme videre i disse sager.

Vi har også hæftet os ved det nordiske handlingsprogram vedtaget i Tromsø den 23. marts 1988. Vi har fulgt med interesse, hvad der er sket efter det møde, som fru Helle Degn nævnte i Afrika her op til påske, og vi har med stor interesse set, at der er presserapporter om, at man i Vesttyskland, i Den Tyske Forbundsrepublik, har været inde i noget, som blev kaldt en regeringskrise, fordi en af det liberale partis deltagere i konferencen i Harare og et andet sted i Afrika, som jeg talte om for et øjeblik siden, vendte tilbage og fik sin udenrigsminister Genscher til at gå i gang med at overveje ændringer, opstramminger, i den vesttyske holdning til boykotten. Det er den vej, vi skal gå.

Om vi fra dansk side skal stramme kontrollen og lave et fællesnordisk sekretariat, er vi meget, meget skeptiske over for. Vi tror faktisk, at den fordel, der vil være forbundet med en sådan indsats, vil være yderst minimal. Vi hæfter os også ved, at der i det nordiske handlingsprogram fra de andre nordiske landes side ikke har været fremsat tanker i den retning, og vi må også være af den opfattelse, at så længe vi har forskelle mellem de nordiske landes sanktioner og holdninger, vil et fælles nordisk sekretariat blive sat over for en administrativ opgave, der vil være yderst vanskelig. Hvis man skal sidde med forskellige regelsæt for de forskellige nordiske lande og så prøve at finde ud af, hvad der sker på nationalt plan, tror vi nok, det vil være en meget, meget dårlig administrativ idé.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal henholde mig til det, som den socialdemokratiske ordfører anførte, og blot komme med nogle supplerende bemærkninger. Det, som jeg synes er lidt karakteristisk for SF, og som også vil komme frem i senere forslag i dag, er, at man har en utrolig tiltro til, at nye statslige kontorer enten i rent dansk regi eller i fælles nordisk regi er i stand til at løse problemerne. Hvis man bare får et nyt sekretariat eller et nyt bureau, oven i købet et sanktionsbureau, vil tingene se meget bedre ud. Den model tror vi altså ikke på. Vi tror i meget høj grad på, at det er de eksisterende organer, der om muligt skal laves om, sådan at de bedre er i stand til at foretage

kontrollen, men at de eksisterende organer skal kontrollere nye organer oven på eller ved siden af, løser desværre ikke problemerne. Det har vi forsøgt i en lang række tilfælde, og det er også gået derefter.

Det er det første, jeg vil sige. Det andet, jeg vil sige, er, at jeg synes også, det er meget problematisk med det nordiske samarbejde. Jeg er enig med fru Helle Degn i henvisningen til 23. marts-mødet og til det embedsmandsudvalg, der er nedsat. Det mener vi er en af de veje, man kan gå. Men jeg tror ikke på, at man kan etablere et direkte nordisk samarbejde på dette felt, hvor der jo virkelig er tale om stor forskel – udenrigsministeren nævnte, at de svenske sanktioner ikke omfatter tjenesteydelser, så jeg synes godt, man kan tillade sig lidt stilfærdigt at sige, at Sverige på nogle af disse områder er hæderligt dobbeltmoralisk, når det kommer til stykket, og derfor ikke meget bevidt i denne sammenhæng, medmindre det direkte tjener svenske interesser. Jeg tror altså ikke meget på, at vi kommer ret langt i et nordisk samarbejde. Selvfølgelig skal vi forsøge så meget, vi kan, men på nuværende tidspunkt at oprette et sekretariat eller et sanktionsbureau vil ikke være nogen god idé.

Fru Helle Degn nævnte med rette USA, Vesttyskland og England, og jeg kan tilføje, at også Japan synes at være et af de store problemer i denne sammenhæng. Derfor er det afgørende, at vi i internationale sammenhænge koncentrerer os om at lægge pres på netop de lande, som ikke overholder den sanktionspolitik, der er vedtaget af FN.

Annette Just (FP):

Så er det lykkedes igen! SF har fundet et nyt udvalg, en ny gang papirusseri, som de prøver at få diskuteret her i Folketinget og håber at få vedtaget. Flere penge til flere udvalg! Jeg gad vidst, hvor SF vil få alle de penge fra – det er jo ikke ligefrem, fordi statskassen bugner med dem.

Fremskridtspartiet ville gerne have været med, hvis det havde været et forslag om at lempe sanktionerne over for Sydafrika, men ikke til dette forslag, som kun vil gøre ondt værre. Ikke sådan at forstå, at Fremskridtspartiet går ind for apartheid – vi mener tværtimod, det er noget af det mest modbydelige, der findes – men vi har den opfattelse, at den sanktionspoli-